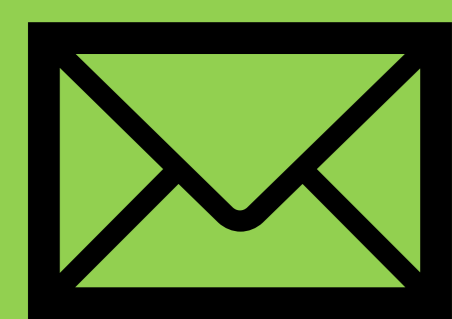

Oross-Bécsi Rita, Merth Gabriella, Mokrai Dávid

HÁTTÉR

Év elején ismét aktuálissá vált a kérdés: mennyit és vajon eleget költünk-e kórházi étkeztetésre? Fedezi-e a megfelelő mennyiségű és minőségű étkezéseket az erre szánt költség? Nézzük a tényeket.

A kórházi étkeztetést hazánkban három jogszabály befolyásolja: 1) közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet, 2) a 43/1999. (III.3.) Kormányrendelet és 3) a szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendelet.

A jogszabályok számos minimum feltételt rögzítenek: pl. meghatározzák a kalória szükségletet¹, fixálják a napi élelmezési nyersanyagnorma átlagos költségének minimumát is (legalább 550 forint)².

A kórházi étkeztetés költsége bele van kalkulálva a kórházi ellátások után járó finanszírozási rendszerbe, a Homogén Betegségcsoportba (HBCs), nincs külön díjazása ennek a tételnek. Minden egyes HBCs csoport tartalmazza az étkeztetésre jutó súlyszámot, így annak költségértékét is, ami rendelkezésünkre áll.

CÉL

A kórházi étkeztetés finanszírozási kereteit vizsgáltuk: mennyi keretből gazdálkodnak a kórházak, a mostani rendszerben figyelembe veszik-e a betegek speciális helyzetét, korcsoporti sajátosságait, egyéb igényeit.

A cukorbetegket, valamint a gasztróenterológiai betegségben szenvedőket külön is elemeztük, náluk nagyobb élelmezési költséget vártunk az átlaghoz képest.

MÓDSZERTAN

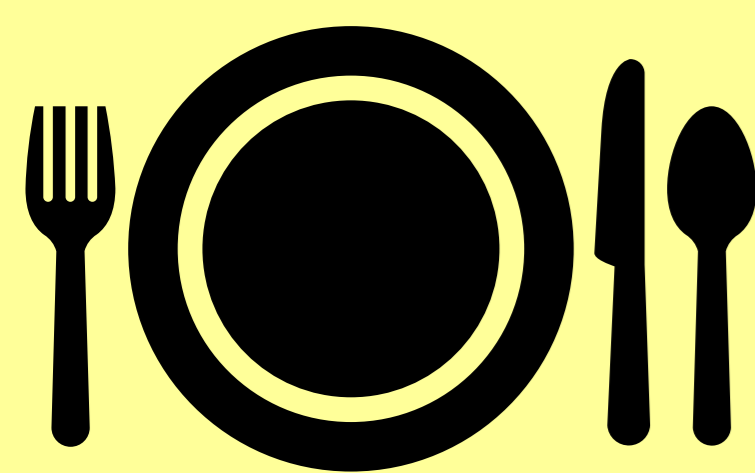

A hazai kórházi étkeztetés finanszírozási költségeit a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő oldalán³ publikusan elérhető, a 2018 novemberi, 50 elemű HBCs tételei alapján vizsgáltuk. Az élelmezési súlyszámot illetve annak költségértékét egy normatív napra vonatkoztatva becsültük.

A további számításokhoz figyelmen kívül hagytuk a nulla forint betegélelmezési költséget mutató HBCs-eket mint például a daganatos betegek kemoterápiáját és radiokemoterápiát tartalmazó csoportokat egyaránt.

Tanulmányoztuk az átlag alatti és feletti csoportokat. Főcsoport szinten vizsgáltuk a napi élelmezési költségek átlagát és szórásukat, melyeket alábontottunk a megkülönböztetett jelzések szerint: 1) beavatkozással nem jelzett csoport („M” jelzéssel) 2) beavatkozással jelzett csoport („P” jelzéssel) 3) sürgősségi jelzéssel minősített csoport („S” jelzéssel).

EREDMÉNYEK

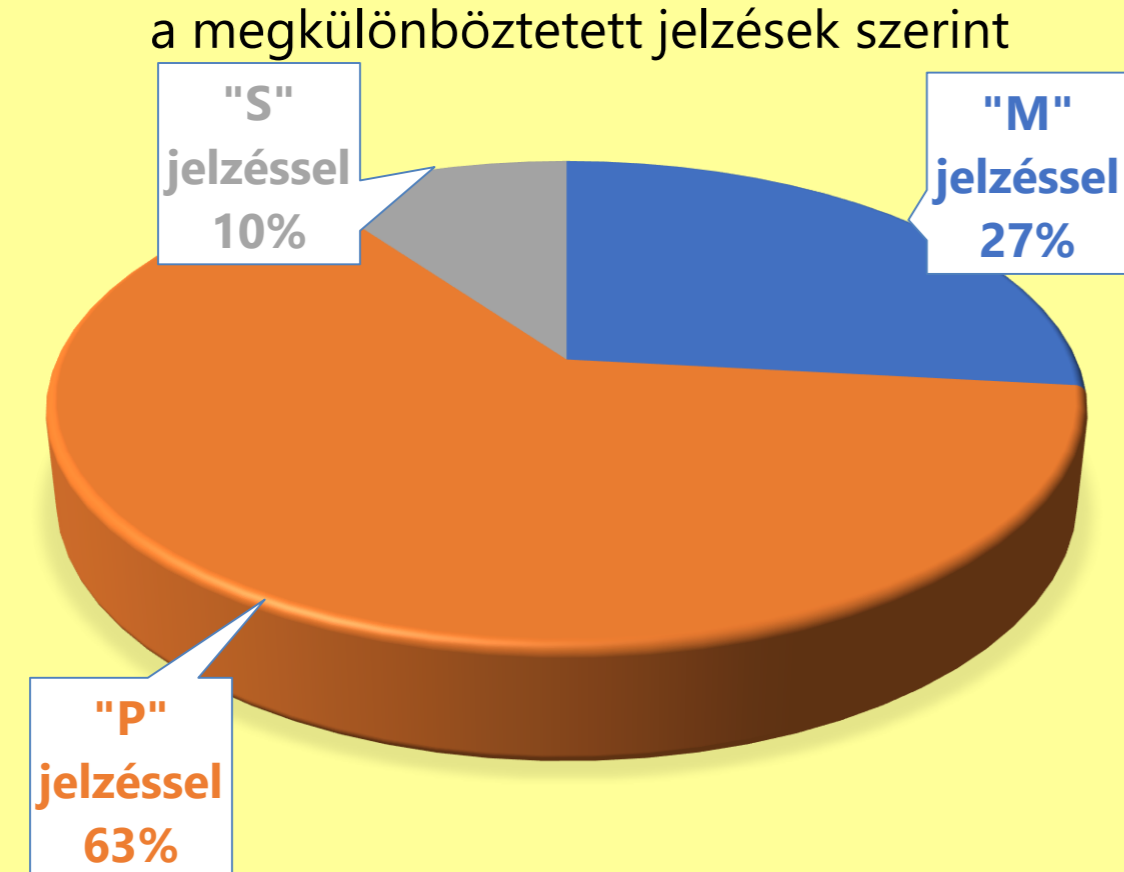
Az **átlagos napi élelmezési költség** az összes HBCs csoportra vonatkoztatva **1 501 forintra**, a medián érték 1 396 forintnak adódott (349-6 646 Ft, szórás: 634 Ft).

680 HBCs csoportot vizsgáltunk meg. 70,3%-nál az átlagos napi élelmezési költség átlag alatti, 28,7% esetében átlag feletti (478 HBCs, 202 HBCs).

Az **átlag alatti napi élelmezési költségű csoportok** esetében közel azonos a beavatkozással nem jelzett (54%) és a beavatkozással jelzett csoportok (46%) aránya. 1. ábrán is látható, hogy a főcsoportok közül az Újszülöttek esetében legalacsonyabb az átlag napi élelmezési költség (594 Ft), több főcsoport átlaga az átlag körül található (1. ábra).

Cukorbetegket, valamint gasztróenterológiai betegségben szenvedők esetében, akiknél speciális táplálkozás szükségeltetik az átlagos élelmezési nap költsége nem éri el a teljes átlagot, rendre 1 458 és 1 444 forint.

2. Ábra Átlag feletti élelmezési költségek megoszlása a megkülönböztetett jelzések szerint

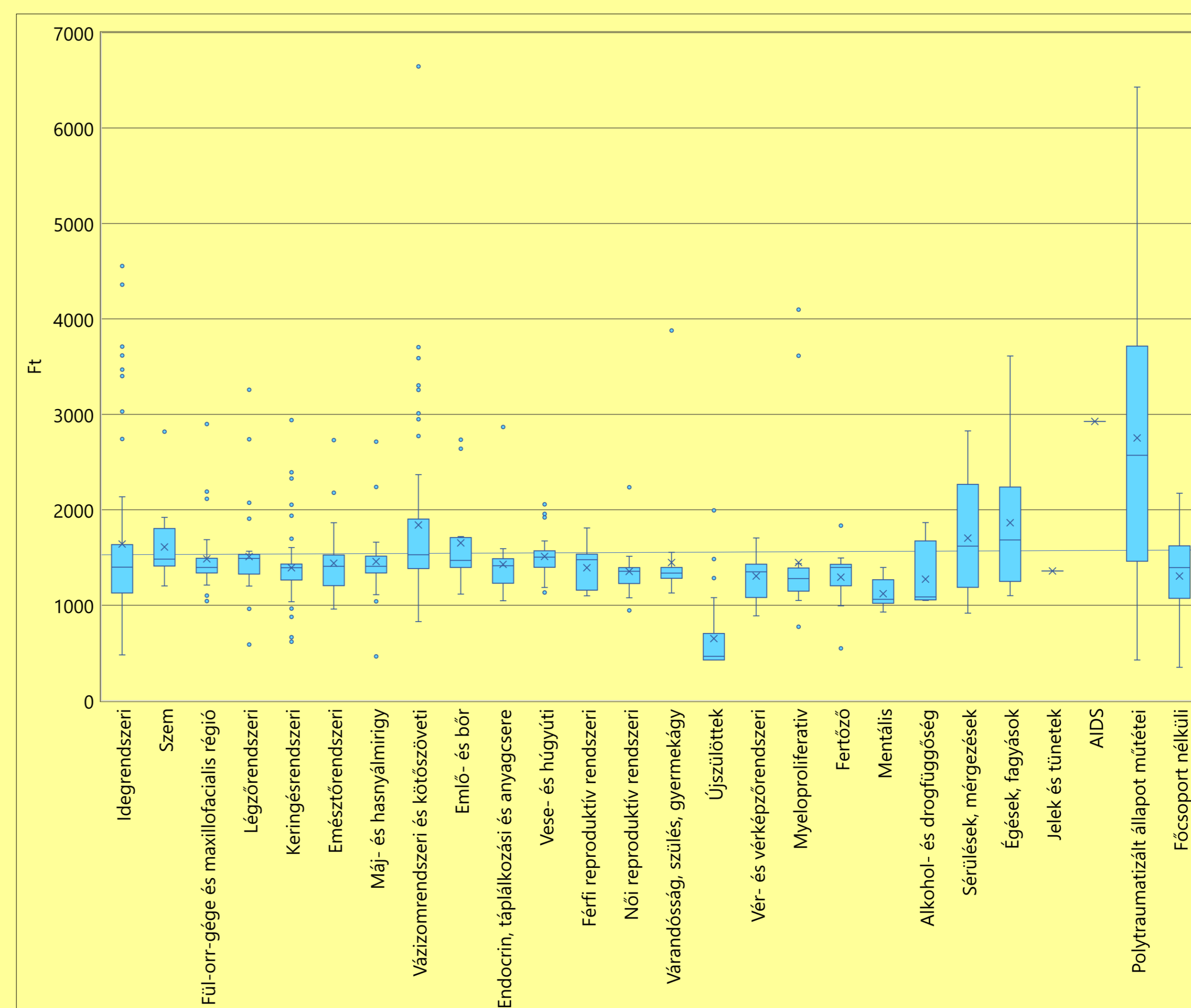

Az **átlag feletti átlagos napi élelmezési költséggel bíró csoportok** a megkülönböztetett jelzések közül leginkább a **beavatkozással jelzett csoportokból** kerülnek ki.

A sürgősségi jelzéssel minősített ellátások mind ebben a csoportban vannak. (4. ábra)

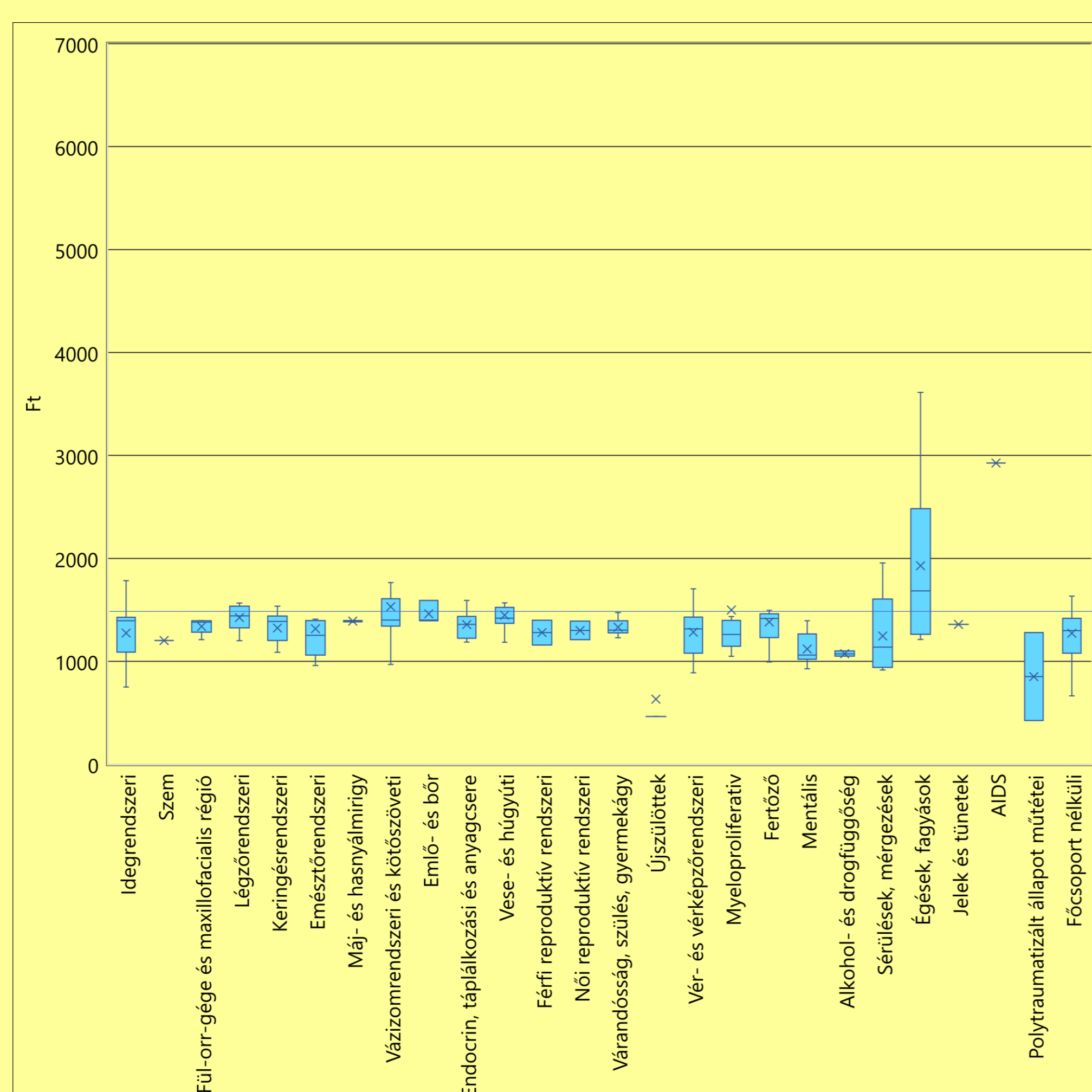
Az égések, fagyások tartoznak ide például a nagyobb fehérje bevitel szükségessége miatt. Jellemző ebben a csoportban a társult betegséggel kiegészült súlyosabb betegségek és traumatizált betegek ellátása, ahol az étkezés akadályozott, akár a tápszeres táplálás sem ritka. (2. ábra, 3. ábra)

1. Ábra Élelmezési költségek átlaga főcsoportonként

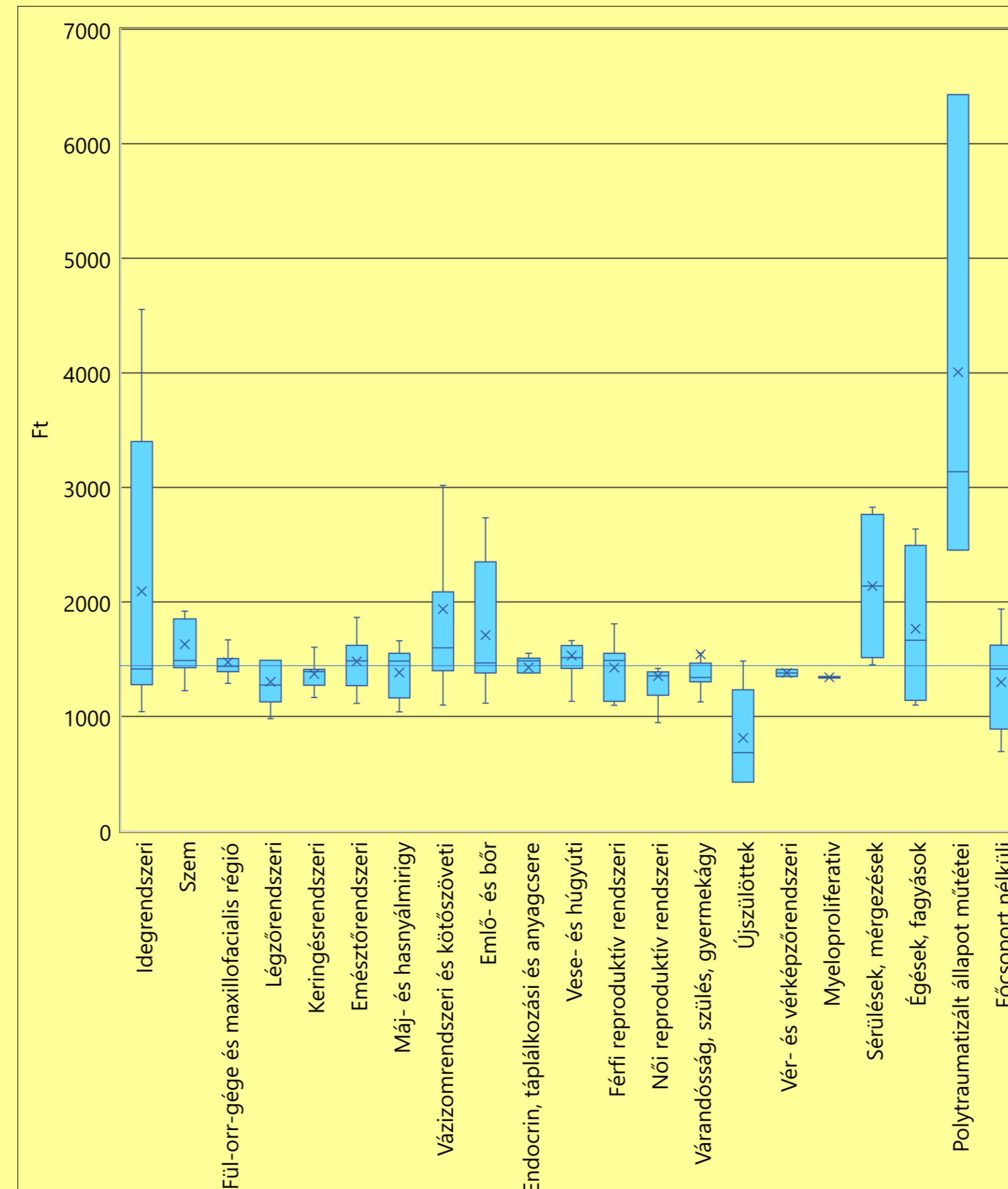
Forrás: 2018 novemberi HBCs törzs alapján saját szerkesztés

2. Ábra Élelmezési költségek átlaga főcsoportonként a beavatkozással nem jelzett csoportban

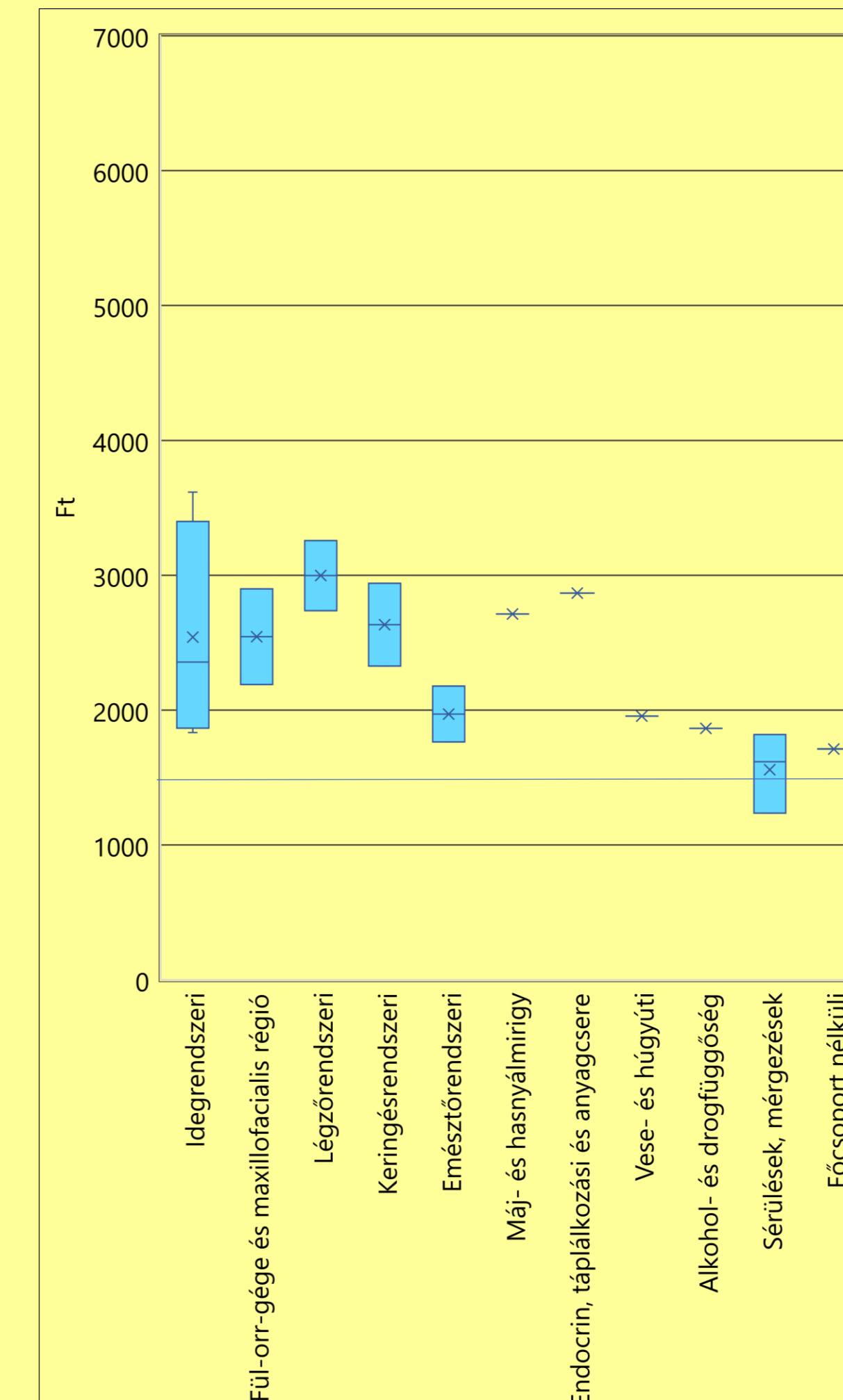
Forrás: 2018 novemberi HBCs törzs alapján saját szerkesztés

3. Ábra Élelmezési költségek átlaga főcsoportonként a beavatkozással jelzett csoportban

Forrás: 2018 novemberi HBCs törzs alapján saját szerkesztés

4. Ábra Élelmezési költségek átlaga főcsoportonként a sürgősségi jelzéssel minősített csoportban

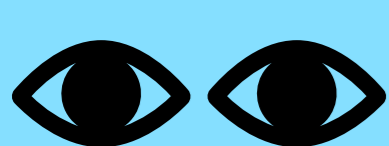

Forrás: 2018 novemberi HBCs törzs alapján saját szerk.

Irodalomjegyzék:

- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet
- 43/1999. (III.3.) Kormányrendelet
- NEAK weboldal, http://www.neak.gov.hu/feiso_menu/szakmai_oldalok/gyogyito_megeleozo_ellatas/szabalykonyvek/besorolo.html
- K/4270. számú írásbeli kérdés, válasz <https://www.parlament.hu/irom41/04270/04270-0001.pdf>

KÖVETKEZTETÉS

Eredményeink hasonlóak az Emberi Erőforrások Minisztérium államtitkársága által közölt⁴ élelmezési nap fajlagos költségével (1 500-1 600 Ft/beteg). Az egyes HBCs csoportok élelmezési költségeit vizsgálva nem mindig egyértelmű a többletköltség oka. A HBCs csoportok között sokszor nincsenek differenciálva a korspecifikus adottságok, illetve a betegségspecifikus diéták többletköltsége, mely sok esetben drágítja az egy étkezésre jutó költséget.

Mindezek fényében javasoljuk, hogy a tervezett HBCs revízió keretein belül dietetikus szakember bevonásával korrigálják az étkeztetésre fordítandó költségek mértékét is, a fenti szempontok figyelembevételével.